

Dimecres 25 d'abril de 2012

18 h

Sala Puig i Cadafalch, Institut d'Estudis Catalans (C. Carme, 47, Barcelona)

**Discurs d'ingrés a la Secció de Ciències i Tecnologia de Miquel Canals, que versarà sobre
«La Catalunya més desconeguda: una passejada per les grans fondalades marines»**

Resum

En pocs anys hem passat d'una ignorància gairebé absoluta del relleu dels nostres fons marins a veure'l cada dia en els mapes d'informació del temps a la televisió. Aquesta circumstància ha estat possible mercès a l'adveniment de noves tecnologies que, desplegades sobretot des de vaixells oceanogràfics, permeten cartografiar amb gran detall el fons marí des de gairebé la línia de costa fins les profunditats més grans. Destaca, entre totes elles, l'anomenada "batimetria de multifeix".

Tot i el predomini de la sedimentació, que el suavitza, el relleu submarí és tan o més complex que el terrestre. A la mar Catalano-Balear destaca especialment un conjunt de grans valls o canyons submarins que, plegats, formen una xarxa de drenatge comparable a la vall de l'Ebre a terra ferma. És ben conegut que un bon mapa és un element imprescindible per dur a terme feina de camp més específica, en el nostre cas "feina de mar". Assolit, per tant, l'objectiu de disposar d'una cartografia prou precisa dels fons marins de Catalunya i, més en general, dels Països Catalans, hom encetà fa aproximadament una dècada, una nova etapa: la d'investigar les relacions entre els processos meteorològics i oceanogràfics més dinàmics i l'estat i el funcionament de l'ecosistema marí, entès en el sentit més ampli. A les nostres aigües, aquests són la convecció de mar oberta, les cascades d'aigües denses de plataforma i les grans tempestes. Són processos recurrents que determinen, entre altres, l'evolució del relleu submarí, l'acumulació de deixalles i contaminants químics en indrets concrets, el rendiment de determinades pesqueries molt nostrades i, segurament, el segrestament natural de carboni cap a les fondalades marines. Podríem dir que el conjunt d'investigacions lligades amb aquestes temàtiques han contribuït molt significativament a posar la ciència marina, en general, i la geologia marina catalanes en una altra mena de mapa, en el mapa del món.

Miquel Canals i Artigas

Doctor en geologia per la Universitat de Barcelona, d'on és catedràtic de geologia marina. Ha estat director de recerca associat al Centre de Formació i Recerca del Medi Marí (CEFREM) de la Universitat de Perpinyà. Les seves línies principals de recerca són l'oceà i el canvi global, els processos i productes sedimentaris marins, la recerca marina polar, el *monitoring* del medi marí, els riscos geològics marins i la cartografia submarina. És autor de més de dos-cents cinquanta articles, llibres, capítols de llibre, mapes i notes breus, més de la meitat publicats en revistes científiques de prestigi internacional. De dues n'és membre del comitè editorial. Ha dirigit quinze tesis doctorals presentades a la Universitat de Barcelona i les universitats de Gant i Bretanya Occidental.